

Lieta C-723/20

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2020. gada 29. decembris

Iesniedzējtiesa:

Bundesgerichtshof (Vācija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 17. decembris

Prasītāja:

Galapagos BidCo. S.a.r.l.

Atbildētāji:

DE, kas rīkojas kā *Galapagos S. A.* maksātnespējas procesa administrators

Hauck Aufhäuser Fund Services S. A.

Prime Capital S. A.

Pamatlietas priekšmets

Regulas (ES) 2015/848 interpretācija attiecībā uz piekritību sākt galveno maksātnespējas procedūru un galveno interešu centru gadījumā, ja galvenā vadības vieta Eiropas Savienībā tiek pārcelta

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

Savienības tiesību interpretācija, LESD 267. pants, it īpaši:

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/848 (2015. gada 20. maijs) par maksātnespējas procedūrām (OV 2015, L 141, 19. lpp., un labojumi – OV 2016, L 349, 6. lpp.) (turpmāk tekstā – “Maksātnespējas regula”)

Padomes Regula (EK) Nr. 1346/2000 (2000. gada 29. maijs) par maksātnespējas procedūrām (OV 2000, L 160, 1. lpp., atcelta ar 2017. gada 25. jūniju ar Regulu [ES] 2015/848) (turpmāk tekstā – “2000. gada Maksātnespējas regula”)

Prejudiciālie jautājumi

- 1) Vai Regulas (ES) 2015/848 3. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka sabiedrības parādnieces, kuras juridiskā adrese ir vienā dalībvalstī, galveno interešu centrs neatrodas otrā dalībvalstī, kurā ir tās galvenās vadības atrašanās vieta, kā to var noskaidrot ar objektīviem un trešajām personām pārbaudāmiem faktoriem, ja tādos apstākļos, kādi ir pamatlietā, sabiedrība parādniece šo galvenās vadības vietu ir pārcēlusi no trešās dalībvalsts uz otro dalībvalsti, kamēr trešajā valstī attiecībā uz sabiedrību parādnieci tika iesniegts pieteikums par galvenās maksātnespējas procedūras sākšanu, par kuru vēl nav pieņemts lēmums?
- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša: vai Regulas (ES) 2015/848 3. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka
 - a) tās dalībvalsts tiesas, kuras teritorijā ir parādnieka galveno interešu centrs, iesniedzot pieteikumu par maksātnespējas procedūras sākšanu, saglabā starptautisko piekritību lemt par šīs procedūras sākšanu, ja parādnieks savu galveno interešu centru pārceļ uz citu dalībvalsti pēc pieteikuma iesniegšanas, bet pirms lēmuma sākt maksātnespējas procedūru pieņemšanas, un
 - b) šī vienas dalībvalsts tiesu starptautiskās piekritības saglabāšana izslēdz citas dalībvalsts tiesu piekritību lemt par citiem pieteikumiem par galvenās maksātnespējas procedūras sākšanu, kas pēc parādnieka galveno interešu centra pārcelšanas uz citu dalībvalsti ir saņemti šīs citas dalībvalsts tiesā?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Līguma par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV 2020, L 29, 7. lpp.) (turpmāk tekstā – “Izstāšanās līgums”) 126. pants

Regulas (ES) 2015/848 3. panta 1. punkts

Atbilstošās valsts tiesību normas

Insolvenzordnung [Maksātnespējas likums] (turpmāk tekstā – “*InsO*”)

Zivilprozessordnung [Civilprocesa kodekss] (turpmāk tekstā – “*ZPO*”)

Faktiskie apstākļi un tiesvedība

- 1 Šī lieta attiecas uz maksātnespējas procedūru, kas uzsākta attiecībā uz *Galapagos S. A.* (turpmāk tekstā – “parādniece”), kas ir 2014. gada aprīlī dibināta pārvaldītājsabiedrība, kura ir reģistrēta Luksemburgas komercreģistrā, un tās juridiskā adrese atrodas Luksemburgā (Luksemburgas Lielhercogiste). Parādniece nenodarbina darba ņēmējus.
- 2 2019. gada jūnijā parādniecei bija nodoms pārcelt savu faktisko vadības centru uz Angliju. 2019. gada 22. augustā tās direktori Apvienotās Karalistes tiesā (turpmāk tekstā – “*High Court*”) lūdza uzsākt maksātnespējas procedūru attiecībā uz parādnieci.
- 3 Nākamajā dienā direktorus aizstāja jauns direktors, kurš parādnieces vārdā izveidoja biroju Diseldorfā un no turienes veica darbību. Parādniece neatsauca maksātnespējas pieteikumu *High Court*, bet process tika turpināts kā procedūra kreditoru interesēs. Līdz šim tajā vēl nav pieņemts lēmums par maksātnespējas procedūras uzsākšanu. *High Court* par pieteikumu vēl nav galīgi lēmusi.
- 4 Pēc tam, kad parādniece 2019. gada 23. augustā *Amtsgericht Düsseldorf* [Diseldorfas pirmās instances tiesā] kā maksātnespējas tiesā (turpmāk tekstā – “maksātnespējas tiesa”) iesniedza maksātnespējas pieteikumu, ar tajā pašā dienā izdotu lēmumu šī tiesa noteica aizsargpasākumus un iecēla atbildētāju DE par pagaidu maksātnespējas procesa administratoru. No 2019. gada 25. augusta kapitāla tirgus un obligāciju turētāji tika informēti par vadības centra pārcelšanu uz Diseldorfu. Pamatojoties uz kreditoru apelācijas sūdzību, *Amtsgericht Düsseldorf* 2019. gada 6. septembrī atkal atcēla savu lēmumu starptautiskās piekritības neesamības dēļ un noraidīja parādnieces pieteikumu kā nepieņemamu.
- 5 2019. gada 6. septembrī pārējās atbildētājas, *Hauck Aufhäuser Fund Services S. A.* un *Prime Capital S. A.*, kā kredītores maksātnespējas tiesā iesniedza pieteikumu par maksātnespējas procedūras uzsākšanu attiecībā uz parādnieci. Pamatojoties uz šo pieteikumu, maksātnespējas tiesa ar 2019. gada 9. septembra lēmumu noteica aizsargpasākumus un iecēla DE par pagaidu maksātnespējas procesa administratoru. Tā savu starptautisko piekritību pamatoja ar to, ka pieteikuma iesniegšanas brīdī parādnieces galveno interešu centrs atradās Diseldorfā.
- 6 Par šo maksātnespējas tiesas lēmumu prasītāja, kas ir parādnieces meitassabiedrība, kā kreditore vērsās kompetentajā apgabaltiesā (turpmāk tekstā – “apgabaltiesa”) ar apelācijas sūdzību. Tā apstrīdēja starptautisko piekritību, apgalvojot, ka 2019. gada jūnijā parādnieces vadības centrs ir pārcelts uz Angliju. Ar 2019. gada 30. oktobra lēmumu apgabaltiesa noraidīja apelācijas sūdzību.
- 7 Ar šo sūdzību prasītāja lūdza atcelt maksātnespējas tiesas lēmumu un noraidīt maksātnespējas pieteikumu.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojums

- 8 Sūdzības iznākums ir atkarīgs no Eiropas Savienības Tiesas nolēmuma (turpmāk tekstā – “Tiesa”) par Līgumu interpretāciju.

Pirmais prejudiciālais jautājums

- 9 Sūdzības iznākums ir atkarīgs no Maksātnespējas regulas 3. panta 1. punkta interpretācijas.
- 10 Sūdzība ir pieņemama.
- 11 Maksātnespējas tiesa ir norādījusi, ka tai ir piekritība, pamatojoties uz to, ka parādnieces galveno interešu centrs (*centre of main interests*; saīsināti – “COMI”) atrodas Vācijā. Saskaņā ar Maksātnespējas regulas 3. panta 1. punkta pirmās daļas pirmo teikumu sākt maksātnespējas procedūru ir tās dalībvalsts tiesas piekritībā, kuras teritorijā atrodas parādnieka galveno interešu centrs. Tas, kā to ir apstiprinājusi apgabaltiesa, 2019. gada 9. septembrī atrodas Vācijā.
- 12 Ja atbilde uz kādu no prejudiciālajiem jautājumiem ir apstiprinoša, šī sūdzība būtu jāapmierina. Lai atbildētu uz pirmo prejudiciālo jautājumu ir būtiski noskaidrot, vai konstatētie fakti pamato uzskatu, ka parādnieces galveno interešu centrs atrodas Vācijā.
- 13 Saskaņā ar Maksātnespējas regulas 3. panta 1. punkta pirmās daļas otro teikumu galveno interešu centrs ir vieta, kur parādnieks regulāri pārvalda savas intereses un ko trešās personas var noskaidrot. Saskaņā ar šiem kritērijiem parādniecei 2019. gada septembra sākumā tās galveno interešu centrs bija Vācijā.
- 14 Ir jājautā, vai, nosakot sabiedrības parādnieces galveno interešu centru, ir jāparedz īpašas prasības, lai tādos apstākļos kā pamatlietā novērstu ļaunprātīgu rīcību.
- 15 Pašlaik spēkā esošās Maksātnespējas regulas 4., 5., 29. un 30. apsvērumā ir ietvertas norādes attiecībā uz labvēlīgākās tiesas izvēli ļaunprātīgos nolūkos novēršanu. Maksātnespējas regulas 3. panta 1. punktā ir skaidri definēts galveno interešu centrs, kā arī atbilstošie prezumpcijas principi.
- 16 Saskaņā ar Tiesas judikatūru lietas pāriešana no tās tiesas piekritības, kura sākotnēji saņēma to izskatīšanai, citas dalībvalsts tiesas piekritībā būtu pretrunā Maksātnespējas regulas mērķiem, ja pēc tam, kad ticis iesniegts pieprasījums sākt maksātnespējas procedūru, bet pirms ticis pieņemts nolēmums par procedūras sākšanu, parādnieks ir pārcēlis savu galveno interešu centru (skat. spriedumu, 2006. gada 17. janvāris, *Staubitz-Schreiber*, C-1/04, EU:C:2006:39, 22. un nākamie punkti).
- 17 No Tiesas judikatūras neizriet, vai no tiesību normām Maksātnespējas regulas 3. panta 1. punktā papildus izriet īpašas prasības attiecībā uz labvēlīgākās tiesas izvēli ļaunprātīgos nolūkos novēršanu, kurām ir jābūt izpildītām, lai galvenās

vadības atrašanās vietas pārceļšanu atzītu kā svarīgu galveno interešu centra pārceļšanai.

- 18 Prasītāja uzskata, ka pazīmes “regulāri” dēļ, kas minēta Maksātnespējas regulas 3. panta 1. punkta pirmās daļas otrajā teikumā, par galveno interešu centru var būt tikai vieta, kurā sabiedrībai parādniecei ir bijusi juridiskā adrese vai kurā tā ir pārvaldījusi savas intereses ilgāk par trīs mēnešiem pirms maksātnespējas pieteikuma iesniegšanas. Pazīme par regulāru pārvaldību paredz pietiekamu pastāvību un tā nav izpildīta, ja vadības centra ierīkošana tiek veikta vienlaicīgi ar maksātnespējas pieteikuma iesniegšanu. Atbildētāji pret to iebilst, norādot, ka prasība par regulāru pārvaldību ir izpildīta, ja vadība tiek ierīkota uz pastāvīgu laiku.
- 19 Gadījumā, ja Tiesa uz pirmo prejudiciālo jautājumu atbildētu apstiprinoši, būtu jāuzskata, ka šajā lietā parādniece galveno interešu centru pēc 2019. gada 22. augusta nevarēja pārceļt uz Vāciju.
- 20 Šīs tiesvedības mērķiem ir jāuzskata, ka parādnieces galvenās vadības vieta 2019. gada 22. augustā bija Anglijā. Saskaņā ar Tiesas judikatūru tas nozīmētu, ka parādnieces galveno interešu centrs atradās Anglijā tad, kad tā Anglijas *High Court* iesniedza pieteikumu par maksātnespējas procedūras uzsākšanu, kādēļ *High Court* saskaņā ar Maksātnespējas regulas 3. panta 1. punkta pirmās daļas pirmo teikumu bija starptautiska piekritība sākt galveno maksātnespējas procedūru.

– **Otrais prejudiciālais jautājums**

- 21 No atbildes uz otro prejudiciālo jautājumu ir atkarīgs, vai 2019. gada septembra sākumā Vācijā esošs parādnieces galveno interešu centrs saskaņā ar Maksātnespējas regulas 3. panta 1. punkta pirmās daļas pirmo teikumu nozīmē, ka Vācijas tiesām ir starptautiskā piekritība sākt galveno maksātnespējas procedūru.
- 22 Dalībvalsts tiesas varētu saglabāt starptautisko piekritību lemt par galvenās maksātnespējas procedūras sākšanu (*perpetuatio fori*), ja parādniece savu galveno interešu centru pārceļ uz citas dalībvalsts teritoriju pēc pieteikuma iesniegšanas, bet pirms lēmuma par maksātnespējas procedūras sākšanu pieņemšanas. Otrā prejudiciālā jautājuma a) daļa attiecas uz šo aspektu.
- 23 Attiecībā uz 2000. gada Maksātnespējas regulas 3. panta 1. punktu Tiesa uz šo jautājuma daļu ir atbildējusi, nospriežot, ka šī tiesību norma ir jāinterpretē tādējādi, ka piekritība saglabājas, kas tostarp ļauj novērst labvēlīgākās tiesas izvēli ļaunprātīgos nolūkos (skat. spriedumu, 2006. gada 17. janvāris, *Staubitz–Schreiber*, C-1/04, EU:C:2006:39, 25. punkts). Ņemot vērā Maksātnespējas regulas pārstrādāto redakciju, rodas jautājums, vai Tiesa saglabās savu agrāko judikatūru arī attiecībā uz Maksātnespējas regulas 3. panta 1. punktu.

- 24 Dalībvalsts tiesu starptautiskās piekritības saglabāšana, lemjot par galvenās maksātnespējas procedūras sākšanu, varētu izslēgt citas dalībvalsts tiesu piekritību. Par to ir otrā prejudiciālā jautājuma b) daļa.
- 25 Maksātnespējas regulā ir paredzēts, ka pastāv tikai viena vienīga galvenā maksātnespējas procedūra, skat. Maksātnespējas regulas 3. panta 3. un 4. punktu. Lēmums sākt maksātnespējas procedūru ir saistošs visām pārējām dalībvalstīm, pamatojoties uz Maksātnespējas regulas 19. pantu. Tādējādi Maksātnespējas regulas 3. panta 1. punktā paredzētā starptautiskā piekritība sākt galveno maksātnespējas procedūru ir ekskluzīva starptautiskā piekritība.
- 26 Saskaņā ar Tiesas judikatūru dalībvalsts tiesa, kuras teritorijā parādniekam, iesniedzot maksātnespējas pieteikumu, ir tā galveno interešu centrs, saglabā piekritību lemt par šīs procedūras sākšanu saskaņā ar 2000. gada Maksātnespējas regulas 3. panta 1. punktu, ja pēc pieprasījuma iesniegšanas, taču pirms lēmuma par procedūras sākšanu pieņemšanas parādnieks pārceļ savu galveno interešu centru uz citu dalībvalsti. Lietas pāriešana no tās tiesas piekritības, kura sākotnēji saņēma to izskatīšanai, citas dalībvalsts tiesas piekritībā būtu pretrunā regulas mērķiem (skat. spriedumu, 2006. gada 17. janvāris, *Staubitz-Schreiber*, C-1/04, EU:C:2006:39, 29. punkts).
- 27 Šajā kontekstā rodas jautājums, vai tiesas, kura sākotnēji saņēma pieteikumu, piekritības saglabāšana izslēdz citas dalībvalsts tiesu starptautisko piekritību izskatīt citus pieteikumus. Ja tas tā nav, tiesa, kurā vēlāk iesniegts pieteikums, varētu sākt galveno maksātnespējas procedūru, kas būtu saistoša tiesai, kurā sākotnēji tika iesniegts pieteikums, kā rezultātā pēdējā vairs nevarētu sākt galveno maksātnespējas procedūru. Tādējādi ekskluzīvas starptautiskās piekritības saglabāšanai varētu tikt atņemta lietderīgā iedarbība.
- 28 Šīs lietas fakti liecina, ka maksātnespējas pieteikums Anglijas *High Court* tika iesniegts agrāk nekā *Amtsgericht Düsseldorf*. Tā kā pieteikuma iesniegšanas dienā parādnieces galveno interešu centrs atradās Anglijā, *Bundesgerichtshof* [Federālā augstākā tiesa] uzskata, ka *High Court* bija starptautiskā piekritība sākt galveno maksātnespējas procedūru saskaņā ar Maksātnespējas regulas 3. panta 1. punktu.
- 29 Apvienotās Karalistes izstāšanās no Eiropas Savienības tajā neko nemaina. Saskaņā ar Izstāšanās līguma 126. pantu ir piemērojams pārejas periods, kas beidzas 2020. gada 31. decembrī. No Izstāšanās līguma 127. panta 1. punkta pirmās daļas izriet, ka pārejas periodā Apvienotajai Karalistei un tās teritorijā joprojām ir piemērojama Maksātnespējas regula.